

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA SUCHÝ DŮL, OKRES NÁCHOD

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání název švp: „ROK VE ŠKOLCE“

Motto:

**„Řekni mi a já zapomenou, ukaž mi a já si zapamatuji, nech
mě to udělat a já pochopím“(Confucius)**

Suchý Důl, úprava k 1. 9. 2025

Řád naší školy

- ✓ Vstoupil jsi – pozdrav.
- ✓ Odcházíš – rozluč se.
- ✓ Chceš-li – řekni prosím.
- ✓ Dostaneš-li – řekni, děkuji.
- ✓ Používej i ostatní kouzelná slova, která k sobě lidi přibližují.
- ✓ Nikoho nebij – jen slaboši a zbabělci si musí dokazovat svoji sílu.
- ✓ Nenič – každá věc, která poslouží Tobě, může posloužit i druhému.
- ✓ Netrap se – všechny dveře jsou zde otevřené, proto se přijd' rozdělit o každou radost a bolest.
- ✓ Mluv pravdu – lež a pomluva mezi slušné lidi nepatří.
- ✓ Važ si sám sebe – v životě je důležité znát svoji cenu.

OBSAH :

Identifikační údaje.....	4
Charakteristika mateřské školy	5
Cíl práce mateřské školy	7
Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	7
Životospráva, psychohygiena, psychosociální podmínky.....	9
Věcné podmínky.....	11
Délka předškolního vzdělávání	12
Sociální klima školy a možnosti spolupráce s rodiči.....	12
Organizace a provoz mateřské školy.....	13
Organizace dne v MŠ.....	14
Organizace vzdělávání.....	16
Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	17
Vzdělávací oblasti předškolního vzdělávání.....	21
Klíčové kompetence.....	23
Konkretizované očekávané výstupy RVP PV.....	26
Metody a formy práce v mateřské škole.....	26
Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu – Rok v mateřské škole....	27
Charakteristika jednotlivých integrovaných bloků.....	30
1. Charakteristika vzdělávacího programu.....	30
2. Integrované bloky ŠVP PV.....	30
Pedagogická evaluace předškolního vzdělávání.....	48
Přílohy.....	52

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Předkladatel

školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání

název školy: Základní škola a Mateřská škola Suchý Důl, okres Náchod
adresa školy: Suchý Důl 24
549 62 Suchý Důl
IČ: 75016311
Právní forma: Příspěvková organizace, od 1.1.2003
REDIZO: 600094111
tel. 498 771 556
email: info@malaskola.cz
Statutární orgán: ředitelka školy- příspěvkové organizace
Jméno ředitelky: Mgr. Monika Šrůtková
Zástupce ředitele MŠ: Ladislava Černožorská, DiS.

Zřizovatel příspěvkové organizace

Název zřizovatele: Obec Suchý Důl
Adresa zřizovatele: Suchý Důl 145
IČ: 00653683
tel. 491 541 139
email: obec@suchydul.cz
Statutární orgán:
Jméno starosty obce: Blanka Klímová

Platnost školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání

Rok ve školce od 1. 9. 2025. Je vypracován v souladu s RVP PV, pro školní rok 2025/2026.

č.j. 20 238/2006-22 MŠ

ŠVP MŠ vydán na základě MP, MŠMT č.j. 32 405/2004 - 22 ze dne 3.ledna 2005

CHARAKTERISITKA ŠKOLY

Z HISTORIE ŠKOLY:

5. května 1878 na pokyn c.k. školní rady bylo započato s bořením staré školy a 21. května byl položen základní kámen ke škole nové. 12. října 1879 byla nová škola posvěcena. Na 19 stránkách školní pamětnice popsal průběh slavnosti tehdejší řídící učitel Jan Stahl. Po slavnosti byla vystrojena hostina pro více jak 100 osob.

Škola se do dnešních dnů zachovala v původní podobě. V r. 1968 proběhla rozsáhlá modernizace budovy a v r. 1974 nahrazeno lokální topení uhlím elektřinou – akumulací kamny.

30. 5. 1977 došlo k uzavření základní devítileté školy a výuka započala v Polici.

V roce 1991-92 prošla budova školy generální opravou a znova k 1. září 1992 otevřena. Zahájení bylo slavnostní za přítomnosti starosty, školského úřadu a okresu. Vybavení na začátku bylo skromné. Ve školním roce 1992-1993 měla škola jen 8 žáků ve 2 ročnících. V dalším školním roce 1993-1994 výuka tří ročníků probíhala v jedné třídě. Ve školním roce 1994-1995 byla zřízena druhá třída pro 1. až 4. ročník. Když obec získala peníze za kulturní dům, musela tuto částku investovat do veřejně prospěšného zařízení. Proto se provedla přístavba tělocvičny (dnes třídy MŠ) ke školní budově. Mateřská škola u Pášmovy chaty byla zrušena.

Mateřská škola byla vybudována v krásném prostředí lesního okraje vesnice Suchý Důl v roce 1963 pod záštitou zemědělského družstva Police n/M. Provoz mateřské školy probíhal v budově v lesní části Suchého Dolu do roku 1995. Poté byl provoz pro nízký počet dětí ekonomicky neúnosný a budova byla zřizovatelem přestavěna na obecní byty. Provoz předškolního zařízení byl přesunut do hlavní budovy ZŠ a mateřská škola se stala součástí základní školy s jedním ředitelstvím pod řízením zřizovatele a Okresního úřadu v Náchodě.

Od školního roku 1995-1996 byla mateřská škola umístěna v budově školy a zařazena pod vedení základní školy. Původní místnost pro přípravu jídel (obědy se dovážely) byla dovybavena a od 1. 2. 1996 se zde vaří obědy pro základní i mateřskou školu. Ve školním roce 1996-1997 byla výuka rozšířena na 5 ročníků ve dvou třídách. Celkový počet žáků byl 25. Prvním ředitelem školy byl p. Lukáš, od 1. 9. 1995 p. Hejlek Stanislav a od 1. 8. 2005 Lenka Formánková.

Z historie školy - Obecní kronika....

Od roku 2003 došlo k významným rekonstrukcím v prostorách MŠ, vybudování nového sociálního zařízení, šatny pro děti. Rekonstrukcí prošla i jídelna. Od 1. 1. 2003 je mateřská škola součástí právního subjektu, který od

svého trvání změnil oficiální název dle platných školských předpisů. V roce 2006 bylo povoleno navýšení kapacity MŠ na 16 dětí.

Škola je od 1. 1. 2003 příspěvkovou organizací obce s právní subjektivitou. Od roku 2009 prošla MŠ celkovou rekonstrukcí a rozšířením stávajících prostor. Byla navýšena kapacita MŠ na 25 dětí. Vybudováno nové sociální zařízení a rozšířen prostor k běžné hře a odpočinku. Od roku 2009 a s úpravou od roku 2013 má školka samostatný vstup ze zadní části budovy. V roce 2013 došlo k rozšíření šatny pro předškolní děti.

V současnosti je mateřská škola naplněna do kapacitního počtu 25 dětí.

Pedagogický sbor MŠ je od roku 2009 rozšířen o další pedagogickou sílu. Vedoucí MŠ učitelka má plný úvazek - plně odborně kvalifikovaná pedagogická pracovnice.

Program byl vytvořen na základě Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání s použitím odborné literatury pro předškolní věk, s konzultacemi pedagogicko psychologické poradny Náchod, Speciálního pedagogického centra Náchod a na základě zkušeností a poznatků ze vzdělávacích akcí zaměřených na tvorbu ŠVP pro předškolní vzdělávání.

Autor: Ladislava Černožorská, Renata Scholzová

Schválil: Mgr. Monika Šrůtková

Zaměstnanci seznámeni s obsahem programu na pedagogické radě 29. 8. 2025

Zřizovatel seznámen s obsahem programu na pracovním zasedání.

Platnost ŠVP od 1. 9. 2006

úprava od 1. 9. 2025

CÍL PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

- Cílem práce pedagogů v MŠ je zabezpečovat všestranný harmonický osobnostní rozvoj dětí.
- Vychovat z dětí jedinečné osobnosti, vzhledem k jejich věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé, sebejisté, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat, tvořivě přemýšlet a jednat, osobnosti na své úrovni přizpůsobivé, odvážné, zodpovědné, schopné se dále rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které jim život přinese.
- Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost. Předpokladem je možnost poznat takové hodnoty, jako je individuální svoboda, rovnost všech lidí, solidarita se slabými, péče o druhé. Možnost přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, rozvoj schopnosti komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích.

Rámcové vzdělávací cíle

- Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učení

Předpokladem je podpora tělesného rozvoje a zdraví, spokojenost dítěte, rozvoj řeči a chápání okolního světa, podpora chuti získat nové poznatky, objevovat neznámé, rozvoj poznávacích a kreativních poznatků.

- Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

Předpokladem je možnost poznat takové hodnoty, jako je individuální svoboda, rovnost všech lidí, solidarita se slabými, péče o druhé. Možnost přispívat k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot, tradic, rozvoj schopnosti komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích.

- Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Předpokladem je poznání sebe sama a vlastních zájmů, možností a potřeb, získání zdravé sebedůvěry a sebevědomí a zájem podílet se na společném životě.

CHARAKTERISTIKA ŠVP

- Využíváme prostředí CHJKO Broumovsko, vztahu k naší obci.
- Osobnostně orientovaný model výchovy a vzdělání dětí, při dobré znalosti rodinného zázemí a pěstování základů zdravého životního stylu.
- Podkladem pro výchovnou práci se zaměřením na téma ROK VE ŠKOLCE je tento školní vzdělávací program, který máme rozdělen do deseti hlavních témat na každý měsíc školního roku, tato témata jsou dále rozpracována na podtémata, která jsou obsažena v týdenních plánech.

Prázdninové období je zpracováno do souhrnného téma. (omezený provoz přes letní prázdniny)

- Zaměření je sportovně – turistické, ekologické, důraz je kladen též na základy zdravého životního stylu a poznání svého okolí.
- Děti na podzim, na jaře i v létě chodí na vycházky do okolí, kde se seznamují s přírodou, i její ochranou.
- Přes zimní měsíce se nejstarší děti předškolního věku otužují při výuce základů plavání v Broumově.
- Pokud jsou příznivé klimatické podmínky, využíváme nedalekou louku k bobování a sáňkování, k jízdě na kluzácích i ke hře se sněhem.
- V létě areál školy a místní hřiště poskytuje výborné podmínky pro sportovní vyžití – kopaná, líný tenis, průlezky, skluzavky, cvičení atd. Pro starší děti máme ve třídě k dispozici i PC s výukovými programy, které hravou formou rozvíjejí jejich rozumový potenciál.
- Pravidelně využíváme bohaté programové nabídky místní osvětové besedy a se staršími dětmi se účastníme divadelního představení v Polici nad Metují. Mladším dětem příležitostně zveme profesionální divadlo do MŠ. Citové prožitky dětí podporují naši snahu o rozvoj morálních vlastností.
- Společně s žáky školy se účastníme kulturních akcí v obci a okolí.
- Naše mateřská škola se nachází ve venkovském prostředí. Záměrem našeho výchovného působení je vést děti k lásce k domovu a přírodě. Seznamujeme děti s lidovými zvyky a tradicemi, které se v naší obci dodržují.
- U každého dítěte podporujeme zdravou sebedůvěru, sebevědomí, schopnost mít svůj názor a umět respektovat druhé.
- Důraz klademe na základy zdravého životního stylu.

Pravidla soužití v naší mateřské škole:

1. ZDRAVÍČÍ PRAVIDLO: Když do školky přicházím, všechny hezky pozdravím. Když odcházím, nejsem stranou, řeknu pěkně nashledanou.
2. HRAČKOVÉ PRAVIDLO: Hračky šetřím, neničím, po sobě vždy uklízím. Kamarádovi dovolím si se mnou hrát, o hračky se nesmím prát.
3. VODIČKOVÉ PRAVIDLO: Voda a mýdlo jsou kamarádi, umyjí nám ruce rádi. Vodou ale neplýtváme, pouštíme ji, jen když máme.
4. STOLEČKOVÉ PRAVIDLO: U oběda hezky jím, na nikoho nemluvím. Všechno sním a vypiju, pak se hezky umyju.
5. POSTÝLKOVÉ PRAVIDLO: Odpočívám na lehátku a těším se na pohádku.
6. SRDÍČKOVÉ PRAVIDLO: Všichni jsme tu kamarádi, všichni se tu máme rádi.

7. ŽELVIČKOVÉ PRAVIDLO: Pozor děti na úraz, ve třídě je hodně nás. Proto nožky neběhají, pomalu jak želvy chodí.

8. PUSINKOVÉ PRAVIDLO: Pusinka by se zlobila, kdyby škaredě mluvila. Poprosí a poděkuje, na všechny se hezky směje.

9. OUŠKOVÉ PRAVIDLO: Když někdo něco vypráví, já ho v klidu poslouchám. Až svoji větu dokončí, řeknu, co si myslím sám.

ŽIVOTOSPRÁVA, PSYCHOHYGIENA, PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Životospráva:

- Strava je vyvážená a plnohodnotná, připravena dle platných norem a předpisů pro stravovací úsek (školní jídelna a kuchyně jsou součástí zařízení příspěvkové organizace přímo budově MŠ).
- Mezi jídly máme vhodné intervaly a děti do jídla nenutíme.
- Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů.
- Je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne.
- Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly.
- Děti nikdy nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.
- Denní spánek a odpočinek je důležitou součástí péče o správný tělesný
- a neuropsychický vývoj dětí, potřebují odpočívat jeden a půl až dvě hodiny denně.
- Místnost, ve které děti spí, dobře větráme, během odpočinku se snažíme vyloučit hluk a neklid.
- V naší mateřské škole předškoláci uléhají s ostatními dětmi, poslechnou si pohádku, v případě, že neusnou, vstávají z lehátek dříve a je pro ně připravena náhradní činnost – příprava na školu.

Psychohygiena:

- Nově přichozím dětem nabízíme adaptaci dle jejich individuálních potřeb (dle Montessori programu tzv. normalizace dítěte do prostředí, které se snažíme vytvořit tak, aby bylo pro všechny děti příjemné, motivující a bezpečné.)
- Respektujeme potřeby dětí v průběhu celého dne.
- Děti mají volnost a osobní svobodu podloženou pravidly, které spoluutváří s pedagogy.
- Zajišťujeme dětem jistotu, bezpečnost.
- Snažíme se o vzájemnou pomoc, podporu, ohleduplnost, zdvořilost.

- Pedagog ovlivňuje prosociální citění dítěte, plně se mu věnuje.
- Děti nejsou přetěžovány, mají možnost kdykoliv odpočívat (relaxační koutek v herně).
- Rodiče mohou po domluvě své dítě přivést do MŠ kdykoliv před ranním programem (tj. do 8,30)
- Denní řád je flexibilní a může se přizpůsobit potřebám a aktuální situaci

Psychosociální podmínky:

- Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se v ní cítily spokojeně, jistě a bezpečně.
- Všechny děti mají ve škole stejná práva, stejné možnosti i stejné povinnosti. Nikdo není zvýhodňován či znevýhodňován.
- Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny.
- Péče o děti je podporující, sympatizující, počítá se s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce.
- Převažují pozitivní hodnocení, pochvaly. U dítěte se podporuje samostatná práce, sebedůvěra a nebojácnost.
- V dětech je rozvíjena citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.
- Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídě vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi.
- Je zajištěn pravidelný denní řád, který je ale natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky (teplota pod -10°C , náledí, silný vítr, déšť, inverze apod.)
- Děti mají dostatek volného prostoru nejen na zahradě, ale v rámci možností i v mateřské škole.
- Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.
- Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy.
- Děti dostávají jasné a srozumitelné pokyny.
- Komunikace pedagoga s dítětem je vstřícná, empatická, snažíme se o důvěru a toleranci mezi dětmi a pedagogy.
- Děti jsou podporovány v samostatnosti, oceňovány přiměřeně k výkonu dítěte.
- Vzdělávání uzpůsobujeme mentalitě a potřebám dítěte.

- Děti jsou chváleny a odměňovány s ohledem na jejich mentalitu - podporujeme děti méně aktivní, vybízíme je k samostatnosti, důvěře a spolupráci.

VĚCNÉ PODMÍNKY

- Zřizovatelem je Obec Suchý Důl, okres Náchod.
- Od 1.9.1995 je MŠ součástí Základní školy a od 1.1.2003 tvoří společně se základní školou, školní jídelnou a školní družinou jednotnou příspěvkovou organizaci poskytující obor vzdělávání předškolní a základní, tj. vzdělávání a výchovu dětem v rozmezí 3-11 let přímo ze spádové oblasti katastru Suchý Důl i přilehlého okolí.
- Mateřská škola je dobře vybavena moderními pomůckami a hračkami i počítačem pro starší děti.
- Hračky jsou dětem dostupné, aby si je mohly samy brát a ukládat.
- Děti se podílí na výzdobě a úpravě školy svými výtvary.
- Sociální zařízení je přebudováno v roce 2003 s kapacitou 15 dětí. Od roku 2009 je změna rozšíření kapacity celého předškolního zařízení včetně sociálního na 25 dětí. (i dobudování sprchového koutu a pisoáru pro chlapce).
- V péči o zdraví dětí, o zdravé výchovné prostředí a vytváření příznivých podmínek pro zdravý vývoj dětí spolupracuje škola s pedagogicko – psychologickou poradnou a Speciálně pedagogickým centrem v Náchodě (logopedie) a s praktickým lékařem pro děti a dorost.
- Za bezpečnost dětí v mateřské škole odpovídá po celou dobu výchovné práce s dětmi učitelka MŠ, a to do doby převzetí dětí od jejich zákonného zástupce nebo jím pověřené osoby,
- Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.
- Podrobná pravidla jsou obsažena ve školním a provozním řádu mateřské školy, se kterým jsou vždy na začátku školního roku seznámeni všichni zaměstnanci školy a rodiče. Je též zpřístupněn na vývěsce MŠ.

Personální obsazení

- **Zástupkyně ředitelky MŠ** - vyšší odborné studium VOŠ Litomyšl
- **učitelka MŠ** – střední odborné studium Nová Paka
- **pedagogický asistent v MŠ** – studium pro pedagogické asistenty.
- provozní úklid zajišťuje v prostorách MŠ uklízečka, která má funkci pro celé zařízení včetně ZŠ.

DÉLKA PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- Je dána individuálně, délkou pobytu v mateřské škole.
- Do MŠ jsou přijímány přednostně děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku, pokud mají místo trvalého pobytu Suchý Důl. Od září 2014 jsou přijímány i děti mladší věku 3 let.
- Na děti se vztahuje povinné předškolní vzdělávání dle §34, zák. 561/2004, mající trvalý pobyt v obci Suchý Důl nebo ve spádových obcích a děti s odkladem školní docházky, mající trvalý pobyt v obci Suchý Důl nebo ve spádových obcích.

SOCIÁLNÍ KLIMA ŠKOLY A MOŽNOSTI SPOLUPRÁCE S RODIČI

Spolupráce s rodiči

- Ve vztahu rodič – učitelka je partnerský vztah.
- Rodiče se podílejí na dění v MŠ dle svého zájmu, jsou informováni o dění v MŠ.
- Rodiče jsou informováni o pokrocích svých dětí.
- Učitelky respektují důvěrné informace o rodině, chrání soukromí rodiny.
- MŠ podporuje rodinnou výchovu.
- Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany).
- Převážná část rodičů pozitivně hodnotí práci MŠ a iniciativy učitelek, dodržuje provozní řád a je v kontaktu s učitelkami.
- Rodiče se mohou účastnit výchovné práce učitelky s dětmi, mají možnost sledovat, jak a co děti dělají (nástěnky, výzdoba tříd, a šaten, vánoční besídka s pohoštěním). V řadě aktivit jsou rodiče nenahraditelnými pomocníky, účastní se společně výletů, předvánočního jarmarku, Suchodolského posvícení, atd.
- Mají možnost denně konzultovat s učitelkou ve třídě problematiku svého dítěte, možnost získat informace a náměty pro tvořivou činnost v domácím prostředí.
- Sledováním výchovné práce učitelky, mají možnost pozorovat dítě ve zcela odlišném prostředí od domova. Spolupráce rodičů ve výchově a vzdělávání dětí je velmi důležitá.
- Jsou zavedeny pravidelné informační schůzky (2x ročně), informace jsou poskytovány i v písemné podobě (informace pro rodiče nově přijatého dítěte, důležité informace pro rodiče), pomocí nástěnek a informace jsou též poskytovány přes webové stránky školy.

Spolupráce se zřizovatelem, základní školou a dalšími institucemi

- Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem – Obec Suchý Důl, podle platných právních norem i v ostatních vztazích (provozní doba, prázdninový provoz, apod.)
- Spolupráce je úzká a na dobré úrovni.
- Mateřská škola se pravidelně účastní akcí obce.
- Se základní školou úzce spolupracujeme, naším hlavním cílem je vytvoření plynulého, přirozeného a nestresujícího přechodu do základní školy.
- Společně s rodiči i se základní školou se snažíme připravit děti na vstup do základní školy.
- Zajímáme se o pedagogickou práci základní školy, způsob výuky i hodnocení žáků, poznáváme prostředí základní školy, spolupracujeme s učitelkami prvního stupně.
- Účastníme se společně programů pořádaných pro děti – výlety, návštěvy divadla, atd.
- Žáci ZŠ několikrát ročně připraví pro děti z MŠ různé akce.
- Děti z MŠ navštěvují základní školu, kde si prohlédnou prostory a prostředí školy, vyzkouší si práci na interaktivní tabuli.
- Vadnou výslovnost dětí konzultujeme se zákonnými zástupci a po dohodě doporučíme logopedickou péči klinického logopeda.
- Jednou za rok probíhá v mateřské škole logopedická depistáž logopedkou Mgr. Kristýnou Koláčnou.
- V případě výchovných problémů či problémů v oblasti školní zralosti spolupracujeme s pedagogicko- psychologickou poradnou.
- Naše mateřská škola spolupracuje s psycholožkou Mgr. Liškovou. Konzultujeme s ní výchovné problémy dětí, předčasný nástup do školy, Dále pro rodiče provádí vyšetření školní připravenosti.
- Probíhá spolupráce se ZUŠ Police nad Metují. Děti mají možnost jednou týdně účastnit se v naší škole výuky na hudební nástroj s p. Michaelou Michalovou.
- Dále spolupracujeme s mažoretkami v Suchém dole.

ORGANIZACE A PROVOZ MATEŘSKÉ ŠKOLY

- Děti do mateřské školy přijímá ředitel. Zápis do MŠ se provádí v průběhu května, ve všední dny v době provozu školy. Rodiče si prohlédnou prostory, diskutují s učitelkami a ředitelkou, vyzvednou přihlášku,

dotazník a příslušné formuláře, které pak řádně do konce měsíce května doručí do MŠ.

- Přednostně jsou přijímány děti, na které se vztahuje povinné předškolní vzdělávání dle §34, zák. 561/2004, mající trvalý pobyt v obci Suchý Důl nebo ve spádových obcích a děti s odkladem školní docházky, mající trvalý pobyt v obci Suchý Důl nebo ve spádových obcích.
- Podmínkou přijetí dítěte, je věk 3let + základní sebeobsluha. Výjimečně jsou přijímány děti mladší 3let podle volné kapacity. Přednostně jsou však stále přijímány děti starší 3let.
- Pokud jsou v průběhu školního roku k dispozici volná místa, děti bývají přijímány.
- O termínech zápisu je veřejnost informována prostřednictvím veřejných vývěsek, webových stránek školy. V případě naplnění tříd jsou děti přijímány dle schválených Kritérií pro přijetí dítěte do MŠ.
- Zástupce dítěte je povinen přihlásit a odhlásit dítě den předem nebo do 7 hodin ráno.
- Ředitel ZŠ a MŠ může ukončit docházku dítěte do MŠ, jestliže dítě bez omluvy zákonného zástupce nedochází do zařízení po dobu delší než 1měsíc nebo zákonný zástupce závažným způsobem opakovaně narušuje provoz školy (dle směrnice o úplatě za vzdělávání po nedodržení lhůt pro úhradu příspěvku ze strany zákonného zástupce).
- Rodiče jsou povinni předat dítě osobně paní učitelce.
- Za bezpečnost dětí odpovídají učitelky MŠ od doby převzetí až do předání zástupci dítěte nebo jím pověřené osobě.
- Zákonní zástupci dítěte mohou k vyzvedávání dítěte písemně pověřit jinou osobu. Bez písemného pověření učitelky nevydají dítě nikomu jinému než rodiči!
- Dítě v MŠ potřebuje: náhradní oblečení na pobyt venku, bačkory, pyžamo, oblečení na hraní do herny, kapesník!
- Konzultační hodiny: dle potřeby lze domluvit, aktuální informace jsou vyvěšeny na nástěnce u vchodu, konkrétní činnosti na nástěnce v šatně a webových stránkách školy. Rodiče jsou též informováni prostřednictvím emailu.

ORGANIZACE DNE V MŠ

Režim dne:

Příchod do MŠ vlastním vstupem, prezutí dětí na chodbě, rodiče do šatny s návkly.

- Provoz mateřské školy od 06.30 do 15.30 hodin.

6:30 – 8:30

- příchod do MŠ, volně spontánní zájmové aktivity, ranní aktivity

8:30 – 9:00

- svačina

9:00 – 11:45

- vzdělávací aktivity různého zaměření, jež vychází z třídního vzdělávacího plánu podporující celkový rozvoj dítěte, pobyt venku (délka se přizpůsobí aktuálnímu počasí)

11:45 – 12:15

- oběd

12:15 - 14:00

- spánek a odpočinek dětí, respektující rozdílné potřeby dětí

14:00 – 15:30

- odpolední svačina, volné činnosti, odchod domů

Režim stravování včetně pitného režimu:

- Způsob zajištění obědů: vlastní jídelna
- Doba vydávání obědů: od 11:45 – 12:15 hodin.
- svačina v 08:30 – 9:00
- 2. svačina v 14:00
- Stravování cizích strávníků: není
- Pitný režim je zajišťován školní jídelnou
- Frekvence podávání a způsob: čaj, ovocná šťáva – průběžně po celou dobu pobytu dětí v MŠ včetně pobytu dětí venku na zahradě v teplém období
- Manipulace s nápoji: nápoje se podávají do vlastních hrníčků.

Podmínky pohybové výchovy:

- Možnost využívání herny MŠ a sportovních prostranství v obci.
- Tělocvičny, která je v budově školy
- Využívání fotbalového hřiště Sokola.
- V dopoledních hodinách pobyt venku.

Zajišťování dalších úkolů pro provoz MŠ:

- Výměna lůžkovin dle potřeby,
- Výměna ručníků – 1x týdně.
- Praní prádla – zajišťují jednotliví rodiče doma.
- Úklid – denně, dle potřeby používání desinfekčních prostředků, stírání podlah vlhkým hadrem, luxování koberců, 2x za rok praní záclon, čištění oken, mytí světel, mytí hraček s použitím desinfekčních prostředků.

- Pravidelné sledování odpovídající teploty v prostorách MŠ včetně šatny, regulace akumulčních kamen tak, aby nedocházelo k ne hospodárnosti.

Provoz mateřské školy během vedlejších prázdnin v průběhu školního roku

- Provoz MŠ během podzimních prázdnin, jarních prázdnin a velikonočních prázdnin bude zajištěn. Počet přihlášených dětí po dobu prázdnin eviduje učitelka MŠ v termínu 15 dní před prázdninami.

ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

- Naše mateřská škola má pouze jednu věkově heterogenní třídu.
- Je dána individuálně délkou pobytu dítěte v mateřské škole. Je potřebné zajistit minimálně roční předškolní vzdělávání každému dítěti (zejména předškolním dětem).
- Děti jsou do mateřské školy přijímány zpravidla ve věku tří do šesti let (v případě odkladu školní docházky do sedmi let).
- O přijetí dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy po ukončení zápisu do mateřské školy na základě kritérií vycházejících ze zákona č. 561/ 2004 Sb., školský zákon“ a z vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání ve znění pozdějších předpisů. Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy jsou vyvěšena společně s datem a dalšími pokyny k zápisu na webových stránkách a vývěsní tabuli v obci s dostatečným časovým předstihem.
- Při přijetí dítěte do mateřské školy stanoví vedoucí učitelka mateřské školy po dohodě se zákonným zástupcem dítěte docházku dítěte do mateřské školy.
- Učitelky se překrývají více než 2 hodiny denně, zejména při pobytu venku, stolování a hygieně.
- Učitelky se při plánování vzdělávání dětí inspirují různými metodickými a didaktickými materiály.
- Dbají na harmonický vývoj dítěte, rozvíjí jeho osobnost, dbají na komunikační a sociální dovednosti.
- Pravidelně individuálně pracují s dětmi, které navštěvují mateřskou školu posledním rokem a s dětmi s odloženou školní docházkou, připravují je na vstup do základní školy.

Logopedická prevence

V naší mateřské škole probíhají tzv. logopedické chvilky pro děti. Nejedná se o diagnostiku nebo nápravu hlásek v řeči dítěte, ale o preventivní kolektivní i

individuální práci s dětmi. Děti se hravou formou naučí ovládat dech, tempo a intonaci řeči, provádí dechová a artikulační cvičení, procvičí mluvidla, nápodobu zvuku, rozvíjejí slovní zásobu.

Obsah logopedických chvil:

- **Dechová a fonační cvičení**
- **Artikulační cvičení a nápodoba zvuku**
- **Cvičení rozvíjející sluchovou percepci**
- **Cvičení rozvíjející zrakovou percepci**
- **Cvičení na rozvoj grafomotoriky**
- **Cvičení rozvíjející rytmické schopnosti**
- **Cvičení rozvíjející rozumové schopnosti**
- **Rozvoj slovní zásoby**

Aplikují se zásady:

- **individuálního přístupu**
- **krátkodobých cvičení**
- **individuálních a skupinových forem práce**

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ NADANÝCH

27/2016 Sb. Vyhláška o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

V případě zařazení a přijetí dítěte se SVP škola spolupracuje s odbornými psychologickými pracovišti v okrese při sestavování plánu individuální péče a konkrétního rozpisu činnosti a metod vedení dítěte v předškolním věku. S rodiči

je individuální plán projednán a vzájemná komunikace vedena tak, aby bylo co nejlépe možné následky SVP eliminovat.

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

- Na základě zprávy a doporučení z pedagogicko psychologické poradny (PPP) nebo speciálně pedagogického centra (SPC) vypracovávají učitelky MŠ individuální vzdělávací plán, se kterým seznámí rodiče nebo zákonné zástupce daného dítěte.
- Dětem s odkladem školní docházky vypracovávají učitelky vyrovnávací plán.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitelka zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení.
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství.
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy.
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podpůrná opatření prvního stupně

- Ředitel mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte (§ 21 školského zákona).
- Učitel mateřské školy (pokud situaci vyhodnotí, že je potřebná) zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy.

- Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně (po vyhodnocení plánu pedagogické podpory) doporučí ředitel školy využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně

- Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2 až 5 stupně je doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitele mateřské školy nebo OSPOD.
- Ředitel školy určí učitele odpovědného za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami
- Ředitel školy zahájí poskytování podpůrných opatření 2 až 5 stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce.
- Ředitel školy průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jeden krát ročně, v případě souvisejících okolností častěji. Ukončení poskytování podpůrného opatření 2 až 5 stupně je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2 až 5 stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná

Vzdělávání dětí nadaných

- Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.
- Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.
- Mateřská škola zajistí realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Vzdělávání dětí ve věku od dvou do tří let

- Při vzdělávání dětí mladších tří let klademe důraz zejména na jejich adaptaci v novém a pro ně ještě neznámém prostředí. Učíme děti být v prostředí MŠ bez rodičů.
- Zaměřujeme se hlavně na upevňování a rozvíjení sebeobslužných činností a základních hygienických návyků.

- Rozvíjíme u dětí prostorovou orientaci - učíme je znát prostory mateřské školy a její nejbližší okolí.
- Snažíme se zdokonalovat řeč dětí, hlavně formou nenásilné hry, za pomoci různých pomůcek.
- Dětem ponecháváme více času na spontánní hry a pomáháme jim k začlenění do kolektivu.
- Bereme ohled na individuální možnosti a návyky dětí.
- Režim dne je upraven s ohledem na potřeby dětí.
- Pro pobytu venku je využívána především zahrada MŠ, jsou voleny krátké vycházky do okolí, zejména po polních cestách.
- Všechny činnosti jsou voleny s ohledem na věk dětí, pokud pracujeme s celou skupinou, tyto děti se účastní pouze kratší dobu a mají dostatek času na odpočinek.
- Hračky a pomůcky jsou ve spodních skříňkách, dostupné dětem. Postupně jsou dokupovány hračky a pomůcky vhodné pro tento věk.

Povinné předškolní vzdělávání

- Zákonný zástupce dítěte je povinen přihlásit dítě k zápisu k předškolnímu vzdělávání v kalendářním roce, ve kterém začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte (§ 34a odst. 2).
- Pokud nepřihlásí zákonný zástupce dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání, dopustí se přestupku podle § 182a školského zákona (§182a).
- Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává ve spádové mateřské škole, pokud se zákonný zástupce nerozhodl pro jinou mateřskou školu nebo pro individuální vzdělávání dítěte (§ 34a odst. 2).
- Zákonný zástupce je povinen zajistit povinné předškolní vzdělávání formou pravidelné denní docházky v pracovních dnech. Rozsah povinného předškolního vzdělávání je stanoven na 4 hodiny denně. V naší mateřské škole je to od 8.00 do 12.00 hodin.
- Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech, které připadají na období školních prázdnin, viz organizace školního roku v základních a středních školách.
- Zůstává ale právo dítěte vzdělávat se v mateřské škole po celou dobu provozu, v němž je vzděláváno (§ 34a odst. 3).
- Zákonní zástupci mají povinnost zajistit, aby dítě, které plní povinné předškolní vzdělávání, docházelo řádně do školy. Zanedbává-li péči o povinné předškolní vzdělávání, dopustí se tím přestupku podle 182a školského zákona. (§ 182a zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon)

Distanční vzdělávání

- Škola poskytuje vzdělávání distančním způsobem, pokud je v důsledku

krizových nebo mimořádných opatření (například mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZd) nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost v MŠ dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné, za předpokladu, že chybí většina těchto dětí z celé mateřské školy.

- Způsob distančního vzdělávání - zasílání pracovních listů, materiálů a návodů k samostatné práci - elektronicky - vyzvednutí si tištěných, výše uvedených materiálů v MŠ

Individuální vzdělávání dítěte

- Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost řediteli spádové mateřské školy. Oznámení je povinen učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte (§ 34a odst. 4).
- Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat
 - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,
 - b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
 - c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte. (§ 34b odst. 2)
- Ředitel mateřské školy předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno (§ 34b odst. 3).

Tyto oblasti vychází ze školního vzdělávacího programu mateřské školy.

- Ředitel mateřské školy dohodne se zákonným zástupcem dítěte:
 - způsob ověření (*přezkoušení dítěte v mateřské škole*)
 - termíny ověření, včetně náhradních termínů (*termín ověření je stanoven na první úterý v měsíci listopadu*).
- Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření (§ 34b odst. 3).
- Ředitel mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu (§ 34b odst. 4).

Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání (§ 34b odst. 7).

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací obsah je zpracován formou ucelených částí – integrovaných bloků /IB/, odpovídá specifice předškolního vzdělávání a vede k dosahování vzdělávacích cílů.

Oblasti se rozlišují na základě vztahů, které si dítě postupně vytváří:

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

Vzdělávací nabídka, souhrn činností v jednotlivých oblastech vede k dosahování očekávaných výstupů a k naplňování dílčích cílů.

Je uplatňován integrovaný přístup, kdy vzdělávání probíhá na základě integrovaných bloků. Vzdělávací obsah je nabízen v přirozených souvislostech a vztazích, nerozlišuje vzdělávací oblasti, vychází ze života dítěte, z přirozeného prostředí a poskytuje různé aktivity k získání praktických zkušeností.

• *Dítě a jeho tělo – oblast biologická*

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

• *Dítě a jeho psychika – oblast psychologická*

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“: 1. Jazyk a řeč, 2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace, 3. Sebepojetí, city a vůle.

• *Dítě a ten druhý – oblast interpersonální*

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

- ***Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní***

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

- ***Dítě a svět – oblast environmentální***

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Dosažení očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oblastech vede k naplňování klíčových kompetencí pro předškolní období. Klíčové kompetence jsou soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro rozvoj a uplatnění každého jedince.

Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů.
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije.
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo.
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům.
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí.

Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem.
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého.
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost.
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích.
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti.
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit.
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit.
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

Komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog.
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.).
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou.
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní.
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím.
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.).

- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky, a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej.
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky.
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost.
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla přizpůsobí se jim.
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout.
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným.
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování.

Činnostní a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat.
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem.
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá.
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých.
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění.

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky.
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat.
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit.
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské).

KONKRETIZOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY RVP PV

Materiál „Konkretizované očekávané výstupy“ doplňuje dokument Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV).

Konkretizované očekávané výstupy rozpracovávají a zpřesňují jednotlivé očekávané výstupy v rámci vzdělávacích oblastí v RVP PV, které jsou popsány v optimální úrovni, a které lze považovat pro děti na konci předškolního období za žádoucí. Konkretizované výstupy upřesňují požadavky na jednotlivé očekávané výstupy v podobě činností a příležitostí tak, aby bylo zcela jasné, co by mělo dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání dokázat.

S pomocí konkrétních očekávaných výstupů stanoví učitelky v rámci integrovaných bloků cílenou vzdělávací nabídku, která je pro naplňování očekávaných výstupů smysluplná a účelná.

Materiál: Konkretizované očekávané výstupy RVP PV jsou přílohou a nedílnou součástí tohoto ŠVP.

METODY A FORMY PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Metody

- MŠ se řídí metodami obsaženými v programu výchovné práce pro děti předškolního věku přenesené do současnosti, které jsou součástí výchovného a vzdělávacího procesu (metody slovní - verbální, metody názorné, metody praktické činnosti, metody příkladu, požadavku, vysvětlování, povzbuzení, pochvaly).

- Při používání těchto metod dodržujeme zásady, které vyplývají též z programu výchovné práce - cílevědomost, důslednost, přiměřenost, názornost, samostatnost, trvalost, kolektivní a individuální péče, na kterou klademe velký důraz.
- Zaměstnávat a bavit děti přirozeným způsobem, vytvářet podnětné a obsahově bohaté prostředí.
- Poskytnutí pomoci a podpory v míře, kterou dítě individuálně potřebuje, vázání vzdělávání důsledně k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávání pomocí potřeb specifických.
- Zařazování metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činností dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost, potřebu objevovat, podněcují radost, zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.
- Tyto metody snáze odhalují charakterové vlastnosti předmětů a vztahů mezi nimi, vyžadují také aktivitu dětí, přinášejí silný citový zážitek, který umocňuje a usnadňuje učení.
- Část metod práce je ovlivněna filozofií programu Montessori, (dodržování pravidel, klidná práce s pomůckou,...)

Formy

- Učební aktivity probíhají formou spontánní dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby.
- Uplatňování situačního učení založeného na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí v okamžiku, kdy je potřebuje a chápe jejich smysl, jádro vzdělávání neleží v řízených činnostech, ale ve všem, co se v mateřské škole děje.
- Spontánní sociální učení založené na principu přirozené nápodoby, proto je třeba poskytnout dítěti vzory chování a postojů.
- Specifickou formou je didakticky zacílená činnost, která je učitelkou přímo nebo nepřímo motivovaná, v níž je zastoupeno spontánní i záměrné (cílené plánované) učení a tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.

PEDAGOGICKÁ EVALUACE PŘEDŠK. VZDĚLÁVÁNÍ

- Je třeba průběžně porovnávat realitu práce s náplní tohoto plánu. Nejméně 2x ročně se přesvědčit porovnáním s rámcovým plánem, zda jsou plněny všechny základní úkoly.
- Učitelky ve své třídě tvoří plány měsíční a týdenní, každý týden hodnotí, dvakrát ročně sestavují přehled o dětech a práci v MŠ, s ním

seznamují ostatní pedagogy na pedagogické poradě.

- O rozvoji a osobních pokrocích každého dítěte jsou vedeny záznamy.
- Jsou důvěrné, přístupné pouze pedagogům MŠ. Slouží především pedagogovi, který je předává kolegům spolu s dítětem při postupu do další třídy.

Kritéria hodnocení – vlastní hodnocení MŠ je prováděno v ročním cyklu, dle schválených kritérií

Kritéria - Frekvence – Kdo - Plnění

- Evaluace vzdělávacího procesu -měsíčně učitelky
- Evaluace vzdělávacího celku – 10x ročně učitelka
- Třídní kniha 1x týdně učitelka
- Hospitace 2x ročně ředitelka
- Dokumentace školy 1krát za pololetí učitelka
- Spolupráce se ZŠ... celoročně učitelka, pořádání kurzů pro předškolní děti a rodiče
- Záznamy o dětech 2krát ročně učitelky
- ŠVP 1krát ročně do aktualizace do 31. 8.

PLÁN hodnocení učitelka- ředitelka – ústní forma

ZÁŘÍ – ŘÍJEN:

- Informativní vstupy: komunikace s dětmi, zapojování dětí do kolektivních her, činností

LISTOPAD:

- Hospitace: prolínání a poměr spontánních a řízených činností

LEDEN:

- Hospitace: využívání různých a nových metod k samostatnému myšlení

BŘEZEN:

- Pozorování, vstupy: podpora samostatnosti, jak učitelka respektuje potřeby dětí

KVĚTEN – ČERVEN:

- Hospitace: znalosti a úroveň třídy a dětí odcházejících do 1. třídy ZŠ
- Průběžné vstupy a konzultace: Práce s talenty a s dětmi s odloženou školní docházkou

EVALUACE ŠKOLY (předškolní zařízení)

v dotazníku vyber nejvhodnější stupeň 1- nejlépe

ŘÍZENÍ MŠ (dotazník pro rodiče)

Povinnosti, pravomoci, úkoly jasně vymezeny	1 2 3 4 5
Funkční informační systém	1 2 3 4 5
Spoluúčast při řízení MŠ	1 2 3 4 5
Pedagogové spolupracují s rodiči	1 2 3 4 5
Funkční plánování MŠ	1 2 3 4 5
Spolupráce na tvorbě ŠVP	1 2 3 4 5
Evaluace všech činností MŠ, je smysluplná	1 2 3 4 5
Používání výsledků evaluace k další práci	1 2 3 4 5
Spolupráce s ostatními subjekty (ZŠ,...)	1 2 3 4 5

Komentář vedoucí učitelky, ředitele školy

PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

Kvalifikace pedagogů	1 2 3 4 5
Pravidla práce pedagogů	1 2 3 4 5
Sebevzdělávání pedagogů	1 2 3 4 5
Podpora vedení školy v DVPP	1 2 3 4 5
Organizace služeb pedagogů pro zajištění péče o děti	1 2 3 4 5
Profesionalita pedagoga	1 2 3 4 5
Nadstandartní nabídka (odpoledne s rodiči, divadlo, Plavání..	1 2 3 4 5

Komentář vedoucí učitelky, ředitele školy

VĚCNÉ PODMÍNKY

Prostory mateřské školy	1 2 3 4 5
Uspořádání prostor pro skupinovou, indiv. práci	1 2 3 4 5
Nábytek	1 2 3 4 5
Hygienická zařízení	1 2 3 4 5
Lůžka	1 2 3 4 5
Hračky	1 2 3 4 5
Pomůcky	1 2 3 4 5
Tělocvičné nářadí	1 2 3 4 5
Hudební náčiní	1 2 3 4 5
Výtvarné materiály	1 2 3 4 5
Výzdoba školy	1 2 3 4 5

Umístění hraček - dosažitelnost pro děti	1 2 3 4 5
Zahrada – vybavení	1 2 3 4 5

Komentář vedoucí učitelky, ředitele školy

ŽIVOTOSPRÁVA

Vyvážená strava	1 2 3 4 5
Pestrost jídelníčku	1 2 3 4 5
Pitný režim	1 2 3 4 5
Vhodné intervaly mezi jídly	1 2 3 4 5
Pravidelnost denního řádu	1 2 3 4 5
Nenucení dětí do jídla	1 2 3 4 5
Pobyt venku	1 2 3 4 5
Dostatek pohybu dětí venku, v MŠ	1 2 3 4 5
Individuální respektování potřeb dětí (spánek..)	1 2 3 4 5

Komentář vedoucí

SPOLUÚČAST RODIČŮ

Oboustranná důvěra a otevřenost, respekt	1 2 3 4 5
Ochota rodičů ke spolupráci	1 2 3 4 5
Rodič má možnost spolupodílet se na činnostech, ŠVP...)	1 2 3 4 5
Povolený vstup rodičů do MŠ (kdykoliv)	1 2 3 4 5
Pravidelná informovanost	1 2 3 4 5
Společný postup při výchově a vzdělávání	1 2 3 4 5
Učitel jedná ohleduplně a taktně	1 2 3 4 5
Vzájemná informovanost rodiny +školy je dostatečná	1 2 3 4 5

Komentář vedoucí učitelky, ředitele školy

PŘÍLOHY:

a) DESATERO PRO RODIČE DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

V rámci příprav materiálu Konkretizované očekávané výstupy RVP PV vzešel, na základě četných dotazů rodičů, také návrh materiálu popisující základní požadavky pro děti předškolního věku, který by mohli využít rodiče.

Vstup do první třídy základní školy představuje pro dítě velkou životní změnu. Mění se role dítěte, prostředí, dospělí i vrstevníci, denní program, náplň činnosti, nároky i požadavky. Aby dítě mohlo zvládnout tuto náročnou situaci bez vážnějších problémů, mělo by být nejen dostatečně vývojové a sociálně zralé, ale také dobře připravené.

Materiál nabízí rodičům dětí předškolního věku základní informace toho, co by mělo jejich dítě zvládnout před vstupem do základní školy. Jsou zde zachyceny jak výchovné, tak vzdělávací předpoklady. Je třeba mít ale na zřeteli, že zrání dítěte je nerovnoměrné, že každé dítě nemusí všech parametrů dosáhnout, ale může se k nim přiblížit.

Přehled základních dovedností propojuje a sjednocuje cíle rodiny a školy. Proto je velmi důležitá spolupráce rodiny a školy, která se podílí na vzdělávání dítěte.

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách
- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá

papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)

- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázků z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o číslu (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)

- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činností se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla

bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí

- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí.